

Utställning

På Östasiatiska museet i Stockholm öppnade i början av juni en utställning med fynd från fyra vrak som påträffats nära Malackasundet i Syd kinesiska havet.

AV KARIN VIRGIN

Det är det svenske dykaren och amatörarkeologen Sten Sjöstrand som påträffade de fyra vraken för ett par år sedan. De ligger alla mellan 46 och 64 meters djup och är lastade med stora mängder porslin.

Siamesisk djonk

Ett av skeppen, som Sjöstrand kallar *Royal Nanhai*, var lastat med 30.000 keramikföremål och sannolikt på väg från Ayutthaya i Thailand till Tuban på Java när hon sjönk utanför Malaysias kust. Skeppet som dateras till 1400-talet är sannolikt en siamesisk djonk med en längd på ca 28 meter. Skrovets brädor är sammanfogade med träbultar i sydöstasiatisk tradition. En stor del av träverket har förmultnat, men kölen och brädorna närmast kölen samt två stöd till mastfoten är bevarade.

På skeppet hittades också en magnet och i närheten av denna en rund mässingsplatta, sannolikt delar av en kompass. Keramiklasten består främst av fat och skålar med sk celeadonglasyr men också enkla bruksvaror - oglaserade kokkärl, stora förvaringskärl i lergods och brunglaserat stengods. Dessutom påträffades en samling kinesiska kopparmynt samt tennmynt av en typ som tillverkades av kinesiska invandrare i Malacka efter 1405 för att kompensera bristen på kinas-

Svensk dykare upptäckte vrak nära Malackasundet

ka kopparmynt som var den gällande valutans.

20.000 stengods-föremål

Vraket *Longquan* ligger på 63 meters djup och har hittills bara undersökts i begränsad omfattning. Det står dock redan klart att vraket är det största handelsfartyg från Mingdynastin (1368-1644) som någonsin hittats. Undersökningar med ekolod tyder på att skeppet kan ha varit 29 meter långt. En liten del av lasten har undersökts och man har funnit bl a kinesiskt porslin och thailänskt stengods som dateras till sent 1300-tal - tidigt 1400-tal.

Även undersökningarna av fartyget *Nanyang* är ännu bara i inledningsskedet och man har hittills bara påträffat ett fåtal rester av trä. Lasten däremot uppskattas bestå av 15.000-20.000 pjäser stengods med celeadongla-

sy samt ett begränsat antal föremål av lergods.

På platsen för det fjärde fartyget, *Xuande*, har inga trärester alls påträffats och hittills har enbart vad som synes vara en däckslast lokaliserats. Lasten består både av kinesiskt porslin och thailänskt stengods från 1500-talet.

På utställningen visas en bråkdel av den last av främst porslin och lergods som bärgats från vraken, främst från *Royal Nanhai*. För att få mer kött på benen är det absolut nödvändigt att köpa den lilla kopierade utställningskatalog som säljs i entren. Ett hundratal porslins- och lergods-föremål i glasmontrar ger ingen större behållning, såvida du inte är specialist och hängiven samlare av Sydöstasiatiskt porslin. I utställningslokalen förevisas också en video med undervattensfilmer från vraken.

Utställningen pågår till den 14 september.